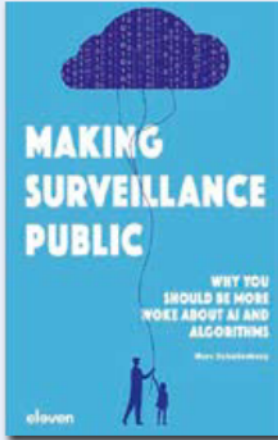


Recensies over actuele publicaties



Het boek maakt ingewikkelde materie inzichtelijk met beeldende en persoonlijke voorbeelden en biedt tegelijkertijd diepgang door stevige theoretische onderbouwing



Recensent dr. mr. **Barbara van Caem** is hoofd van de cluster wetenschap bij de Landelijke Portefeuille Gebiedsgebonden Politie.

BOEK

Making Surveillance Public

M. Schuilenburg (2024), *Making Surveillance Public. Why you should be more woke about AI and algorithms*, Eleven (Boom), ISBN 9789047302056

Een prachtig en leesbaar, maar wel ingewikkeld boek over het exponentieel gegroeide en groeiende gebruik van artificiële intelligentie (AI) en algoritmen bij digitale surveillance. Het is geschreven naar aanleiding van de benoeming van Marc Schuilenburg tot hoogleraar 'digital Surveillance' aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het boek maakt ingewikkelde materie inzichtelijk met beeldende en persoonlijke voorbeelden in intermezzo's en biedt tegelijkertijd diepgang door stevige theoretische onderbouwing. Wat is surveillance eigenlijk en waar komt het vandaan? Wat betekent de enorme toename van data, die we op grote schaal vrijwillig en argeloos delen? Welke implicaties hebben de positie en rol van grote techgiganten en het gebruik van zelfdenkende algoritmen daarin eigenlijk? Voor eenieder die professioneel betrokken is bij het gebruik van AI en algoritmen, zij het als gebruiker of als onderzoeker, kan het de komende jaren zeker ook fungeren als naslagwerk of basisboek. En voor de burger in ons als een wake-upcall; wat is er eigenlijk gaande en wordt het niet tijd voor meer inzicht en betrokkenheid?

Het boek schetst allereerst het probleemveld van AI. Aan de hand van datadonatie en het gebruik van populaire apps zoals de Amazon Ring door Bell, het navigatiesysteem Waze en het veiligheidssysteem van Tesla elektrische auto's wordt de impact van verandering van traditionele surveillance naar digitale surveillance inzichtelijk gemaakt. Vervolgens gaat Schuilenburg dieper in op de verschillende ontwikkelingen die ervoor zorgen dat digitale surveillance een steeds grotere rol speelt in het maatschappelijke verkeer en steeds dieper ingrijpt op de privacy van burgers. Data en algoritmen beïnvloeden in toenemende mate ons gedrag en 'Governance by algorithms' heeft risico's. Dit wordt extra precair als het gaat om big data policing met nadruk op controle en

risicomangement. Schuilenburg wijst in dit verband op het dilemma van AI als 'double-edged sword': *'AI can be useful, for instance when the police deploy big data and algorithms to combat organized crime such as human trafficking, but it's toxic when it leads to systematic violations of fundamental human rights.'*

Schuilenburg beschrijft de black box van AI, pleit voor onderzoek en regulering en merkt op dat dit bij voorkeur een toekomstgerichte activiteit is. AI biedt duizelingwekkend veel nieuwe mogelijkheden maar evenveel nieuwe problemen. Schuilenburg pleit daarom voor vroege bezinning op het effect dat men wil bereiken met een algoritme en AI-toepassing. Daarnaast is vroegtijdig betrekken van anderen dan alleen dataspecialisten van belang. Bij voorkeur een diversiteit aan burgers alsook 'practitioners' met hun straat- en praktijkkennis, die AI immers ontbeert: *Making Surveillance Public*. Van belang is verder publieke waarden betrekken en het maatschappelijk debat voeren over welke publieke waarden bij een specifieke AI-applicatie zouden moeten prevaleren gezien het doel dat men voor ogen heeft. Het boek eindigt met suggesties voor een 'digital criminology'. Onderzoek naar de machtspositie van private techbedrijven en naar de effecten van AI-applicaties: leveren ze wel het beoogde resultaat? Van groot belang is ten slotte het aanleren van digitale vaardigheden aan jonge mensen en het promoten van nauwere samenwerking tussen criminologische, technologische en filosofische wetenschappelijke disciplines.